

Kadınlar neredesiniz?

Ali Deniz Uslu

Genel seçimlerde bıyıklı pozlar vererek, ayrımcılığın kaldırılmasını, parlamentoda daha fazla görülmek istediklerini anlattılar. KADER'den siyasetçi olmanın derslerini aldılar... İktidara göz diktiler ve ilk kez Meclis'te en yüksek sayıya eriştiler... Şimdi yerel seçimler geliyor ve kadınlar bir kez daha siyasete soyunmak için fırsat kolluyor. Peki, partiler ne kadar yol açıcı olacaklar, kadınların heveslerine ne kadar karşılık verecekler?

Bu konu geçenlerde Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) Türkiye ve Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı (TİKA)'nın ortaklaşa düzenlediği "Kadın ve Demokratik Yönetişim" konferansında da tartışıldı. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Siyaset Bilimi Bölüm başkanı ve Kadın Araştırmaları Merkezi (KASAUM) müdürü Prof. Dr. Serpil Sancar da konferanstaydı ve "Türkiye'de Kadınların Siyasal Kararlara Eşit Katılımı Açısından Kadın Hareketinin Özellikleri" başlıklı bir konuşma yaptı. Biz de Sancar'a yerel seçimler öncesi kadının siyasetteki yerini sorduk, umudunu ve umutsuzluğunu paylaştık...

Sancar'a göre Türkiye'ye kadının insan haklarının ve cinsler arası eşitliğin sağlanması açısından bakıldığında iki çelişkili politika görüyoruz; aile içi şiddetin önlenmesi ve kadınların eşit siyasal temsili. Birincisi meşru zeminlerde destek bulurken ikincisi yeterli destek bularak gündeme gelemiyor, ama yine de kadın hareketi bugün Türkiye'de mevcut sivil toplum hareketleri içinde en güçlü ve başarılısı.

Parlamentodaki kadın milletvekillerinin iki temel partisi var, AKP ve CHP. Bu partilerdeki kadın oranı yüzde dokuz. MHP

yüzde iki buçuk, DTP ise en yüksek oranla, yüzde 30'la bu iki partiyi izliyor. Peki ya, Kadından Sorumlu Devlet Bakanlığı? Kurulduğu 90'lı yılların başında bu yana kendini bürokrasiye kabul ettirme çabası yaşayan, gücünü kadın hareketinden alan bu kurum, aile içi şiddetin önlenmesinde azımsanmayacak adımlar atsa da hedefine kadınların siyasete eşit katılımını pek dikkate almadı. Hatta hedefler arasından silindi. "Kurumun dört temel stratejik hedefi içinde eşit siyasal katılımı yer almıyor" diyor Prof. Sancar "bu sosyal katılım isimli bir alt hedef olarak, yalnızca 'bilinç yükseltme' desteği olarak tanımlanıyor. Yani belirsiz, dolaylı ve pasif bir rol belirliyor. Kurum belirleyici aktif konumundan çekiliyor".

SORUN MUHAFAZAKÂRLIK

Kadından Sorumlu Devlet Bakanlığı'nın bu çekilmesi mevcut düzeni sarsacak atılımların çok ciddi dirençlerle karşılaşmasına yol açıyor. İktidarın muhafazakâr olması direnci daha güçlü kılıyor. Sancar "AKP, her şeyde yaptığı gibi önce umut verdi. Partinin kadın kolları, tüm feminist örgütlerle ilişki kurdu, onları dinledi. Sonra da Türkiye'de başka kadın hakları savunucusu yokmuş gibi gidip Gülben Ergen'e plaket verdiler" diyor "AKP, kadını aile içinde tanımlayan ve onun içinde güçlendiren, şiddete hayır diyen politikalara evet diyor, ama dışarıda kamusal ve siyasal eşitlik

Prof. Dr. Serpil Sancar. Fotoğraf: Uğur Demir

konusu umurunda değil. İstihdam ve çalışma koşullarıyla da hiç ilgilenmiyorlar. Bu da tipik bir sağcı muhafazakâr politika. Umud ise hükümet değişikliği olmadıkça yok".

Peki, yerel seçimler kadınlar için bir mevzi olabilir mi? Sancar, Türkiye'deki yerel siyasetin hizmet anlayışından çok yereldeki güç grupları arasında rant paylaşım alanı olduğunu hatırlatıyor. Siyasi partilerin yerel teşkilatları çok güçsüz ve erkek egemen anlayışa sahip. Yine esas dert muhafazakârlık. "Yerel yönetimlerde de başarı örneği olarak DTP çıkıyor

Yerel seçimlere üç ay kaldı. Hangi partinin kaç kadın adayla seçimlere katılacağı merak konusu... Bugün tek bir ilde kadın başkan olması umut vermeye yetmiyor. Kadın Araştırmaları Merkezi (KASAUM) müdürü Prof. Dr. Serpil Sancar da umutsuz. Dahası kadın hareketinin üzerine muhafazakâr bir örtü örtüldüğünü düşünüyor.

karşımıza. DTP bunu hem ulusal hem de yerel düzeyde aşıyor. Bu seçimde de en ciddi atağı onlar yapacak. Bundan diğer partiler etkilenir mi, şu olabilir, AKP ve DTP arasında bir rekabet olacağı çok açık, DTP'nin kadın aday gösterdiği her yerde AKP'nin de göstereceğini düşünüyorum. Bu da rekabet üzerinden gerilimli bir yarışmaya dönüşecek".

SÜRDÜRÜLEBİLİR KADIN HAREKETİ ŞART

Seçimlerde CHP'den önemli bir atılım beklemiyor Prof. Sancar, "Bu konuda bilinçleri kapalı, koma durumu devam ediyor. Seçmen desteği açısından da ayrı değerlendirilebilecek anlamsız bir politika sergiliyorlar" diyor. Geriye kadınlar için en geniş ve rahat alan olarak muhtarlıklar kalıyor. Kadın aday oranının bu seçimlerde de yüksek olması bekleniyor. Çünkü muhtar aday olmak parti filtresinden geçmiyor...

Prof. Sancar medyada kadının görünür olmasının sınırından da yakınıyor. Çünkü bu sınır kadını siyasette eksiltiyor. "Medyanın kendini temsil formatları var, bu cinsiyetçi bir format. Ya tecavüze uğrayan mağdur bir kadın vardır ya da kadın güzel ve caziptir" diyor, "Kadının bunun dışında temsili pek yoktur, mesela politikacılar hiç yoktur. Sistem, kadını güçlendirelim, ama bunu erkek egemenliğini eleştirmeden yapalım mantığını kullanıyor".

Peki kadın hareketi, seçimlerde rol üstlenebilir mi? Harekette son günlerde yaşanan duraklamaya dikkat çekiyor Sancar, "Bu dönemde kadın örgütlerinin üstüne ciddi bir muhafazakâr şal örtüldü. Siyasal katılım konusunda, onca emeğe rağmen bir arpa boyu yol gidilemiyor. Oysa şimdi sürdürülebilir kadın hareketine sahip çıkmanın tam zamanı" diyor. ●